

MiR/H 2014-2020/11(01)/04/2015

Minister Infrastruktury i Rozwoju

**Wytyczne w zakresie
realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu
Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników
do zmian na lata 2014-2020**

(ZATWIERDZAM)

-/-

Maria Wasiak

**Minister
Infrastruktury
i Rozwoju**

Warszawa, 10 kwietnia 2015 r.

Spis treści

Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020	1
Wykaz skrótów.....	3
1 Rozdział 1 – Podstawa prawna	4
2 Rozdział 2 – Słownik pojęć.....	4
3 Rozdział 3 – Cel i zakres Wytycznych	8
4 Rozdział 4 – Wsparcie na rzecz rozwoju przedsiębiorców i pracowników.....	9
4.1 Podrozdział 1 – Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych	9
4.2 Podrozdział 2 – Rejestr Usług Rozwojowych.....	14
5 Rozdział 5 – Wsparcie przedsiębiorców i pracowników wspomagające proces zmiany.....	15
6 Rozdział 6 – Kontrole projektów PSF	18

Wykaz skrótów

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

PO – Program Operacyjny

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne

PSF – Podmiotowy System Finansowania

RPO – Regionalny Program Operacyjny

RUR – Rejestr Usług Rozwojowych

IZ KPO – Instytucja Zarządzająca Krajowym Programem Operacyjnym

IZ PO - Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym

IZ RPO - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym

1 Rozdział 1 – Podstawa prawna

- 1) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020, zwane dalej „Wytycznymi”, zostały opracowane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146, z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą”.
- 2) Warunki i procedury określone w Wytycznych wynikają w szczególności z:
 - a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”;
 - b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470);
 - c) dokumentu Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa.

2 Rozdział 2 – Słownik pojęć

Określenia użyte w Wytycznych oznaczają:

- 1) **Administrator RUR** – podmiot odpowiedzialny za nadzorowanie prawidłowego funkcjonowania RUR, zarządzanie kontami i uprawnieniami użytkowników RUR oraz dbający o bezpieczeństwo RUR i zawartych w nim danych. Funkcję Administratora RUR pełni Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;

- 2) **Administrator Regionalny RUR** – podmiot odpowiedzialny za zarządzanie kontami i uprawnieniami pracowników IZ RPO lub innych osób lub instytucji wskazanych przez IZ RPO w celu wdrażania projektu PSF;
- 3) **Beneficjent** – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 10 oraz w art. 63 rozporządzenia ogólnego;
- 4) **Instytucja Zarządzająca (IZ)** – instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego;
- 5) **Karta Podmiotu** – formularz, który stanowi załącznik do regulaminu RUR, określający zakres informacji i kryteria wpisu podmiotu świadczącego usługi rozwojowe do RUR, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.parp.gov.pl;
- 6) **Karta Usługi** – formularz, który stanowi załącznik do regulaminu RUR, określający zakres niezbędnych informacji umożliwiających zarejestrowanie danej usługi rozwojowej w RUR, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.parp.gov.pl;
- 7) **osoba zwolniona** – osoba pozostająca bez zatrudnienia, która utraciła pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu;
- 8) **outplacement** – zaplanowane, kompleksowe działania, mające na celu skuteczną organizację procesu zwolnień poprzez zaprojektowanie i udzielenie pomocy zwalnianym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcie osób odchodzących z rolnictwa, posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członków ich rodzin ubezpieczonych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem;
- 9) **podejście popytowe** – mechanizm dystrybucji środków EFS ukierunkowany na możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych przez przedsiębiorcę oraz odpowiadający na indywidualne potrzeby rozwojowe przedsiębiorcy;
- 10) **podmiot świadczący usługi rozwojowe** - przedsiębiorca lub instytucja, którzy świadczą usługi rozwojowe i dokonują rejestracji w Rejestrze Usług Rozwojowych w trybie określonym w regulaminie RUR;
- 11) **Podmiotowy System Finasowania (PSF)** – system dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażany w ramach RPO;

- 12) **pracownik** – personel w rozumieniu art. 5 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym z zastosowaniem art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1);
- 13) **pracownik o niskich kwalifikacjach** - osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie, zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 (UNESCO). Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych. Stopień uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED;
- 14) **pracownik przewidziany do zwolnienia** – pracownik, który znajduje się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy lub który został poinformowany przez pracodawcę o zamiarze nieprzedłużenia przez niego stosunku pracy lub stosunku służbowego;
- 15) **pracownik zagrożony zwolnieniem** – pracownik zatrudniony u pracodawcy, który w okresie 12 miesięcy poprzedzających przystąpienie tego pracownika do projektu dokonał rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. z 2015 r. poz. 192) lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników albo dokonał likwidacji stanowisk pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych lub technologicznych;
- 16) **projekt** – projekt, o którym mowa w art. 2 pkt 18 Ustawy;
- 17) **przedsiębiorca** – podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.);
- 18) **przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu** - przedsiębiorstwo o największym potencjale do generowania nowych miejsc pracy w regionie w porównaniu do innych

przedsiębiorstw, w tym w szczególności wykazujące w trzyletnim okresie średnioroczny przyrost przychodów o 20% i więcej;

- 19) **regulamin RUR** - dokument określający zasady oraz warunki funkcjonowania RUR oraz prawa i obowiązki użytkowników RUR zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.parp.gov.pl;
- 20) **Rejestr Usług Rozwojowych (RUR)** – jawny rejestr prowadzony w formie elektronicznej, zawierający informacje na temat podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz oferty świadczonych przez nie usług;
- 21) **rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;
- 22) **rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013** - rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1);
- 23) **System Oceny Usług Rozwojowych** – dokument, który stanowi załącznik do regulaminu RUR, określający zasady dokonywania oceny usług rozwojowych przez przedsiębiorcę, pracowników oraz podmioty świadczące usługi rozwojowe, zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz dostępny na stronie www.parp.gov.pl;
- 24) **uczestnik projektu** – uczestnik projektu finansowanego ze środków EFS w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- 25) **umowa o dofinansowanie** - decyzja o dofinansowaniu projektu, o której mowa w art. 2 pkt 2 Ustawy, lub umowa, o której mowa w art. 2 pkt 26 lit. a Ustawy;
- 26) **Umowa Partnerstwa** – umowa partnerstwa, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego;
- 27) **umowa wsparcia** – umowa zawierana pomiędzy Beneficjentem a przedsiębiorcą, określająca warunki dofinansowania, realizacji i rozliczania usług rozwojowych;
- 28) **usługa rozwojowa** – usługa w zakresie pozaszkolnych form edukacji, usługa wspomagająca edukację lub usługa doradztwa związanego z zarządzaniem zgodnie z przepisami w zakresie klasyfikacji wyrobów i usług, które pozwalają na rozwój przedsiębiorcom i ich pracownikom lub mają na celu nabycie, utrzymanie lub wzrost

wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych pracowników przedsiębiorców (np. pojedyncza usługa doradcza lub szkoleniowa).

3 Rozdział 3 – Cel i zakres Wytycznych

- 1) Wytyczne określają ujednoczone warunki i procedury dotyczące realizacji wsparcia skierowanego do przedsiębiorców i pracowników w projektach finansowanych z EFS, w ramach PO WER i RPO.
- 2) Wytyczne są skierowane do IZ KPO oraz IZ RPO na lata 2014 – 2020.
- 3) Wytyczne stosuje się do projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8v *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*, o którym mowa w rozporządzeniu ogólnym. W przypadku wdrożenia podejścia popytowego w ramach Priorytetów Inwestycyjnych innych niż Priorytet Inwestycyjny 8v, IZ RPO zapewnia stosowanie warunków i procedur przyjętych w Wytycznych na podstawie wytycznych programowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 Ustawy.
- 4) W przypadku gdy zakres wsparcia przewidziany w RPO w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8v wykracza poza zakres Wytycznych, IZ RPO może ustanowić bardziej szczegółowe warunki i procedury dotyczące wspierania przedsiębiorców i pracowników w ramach danego RPO w formie wytycznych programowych, o których mowa w pkt 3.
- 5) IZ RPO zapewnia, że wytyczne programowe, o których mowa w pkt 3 i 4, są zgodne z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi oraz Wytycznymi.
- 6) IZ PO zapewnia, że właściwa instytucja będąca stroną umowy w ramach PO zobowiązuje Beneficjenta w umowie o dofinansowanie do stosowania Wytycznych.
- 7) IZ PO zapewnia, że wszystkie projekty współfinansowane z EFS w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian, są zgodne z politykami horyzontalnymi, w szczególności z zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji. Warunki i procedury wdrażania, a także przykłady zastosowania w ramach różnych form wsparcia ww. polityk horyzontalnych znajdują się w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.

4 Rozdział 4 – Wsparcie na rzecz rozwoju przedsiębiorców i pracowników

4.1 Podrozdział 1 – Podmiotowy System Finansowania usług rozwojowych

- 1) PSF spełnia co najmniej poniższe wymogi:
 - a) gwarantuje przedsiębiorcy możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych w ramach oferty dostępnej w RUR, odpowiadających w największym stopniu na aktualne potrzeby przedsiębiorcy;
 - b) jest zintegrowany z RUR – wybór usług rozwojowych przez przedsiębiorcę następuje wyłącznie przy wykorzystaniu funkcjonalności RUR oraz po uzyskaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego (numer ID wsparcia) przypisanego do danej umowy wsparcia;
 - c) dystrybucja środków EFS jest dokonywana w oparciu o system refundacji połączony z promesą lub zaliczką¹ lub system bonowy. W przypadku przyjęcia systemu bonowego jako mechanizmu dystrybucji środków EFS w ramach PSF, IZ RPO ma możliwość określenia stawek jednostkowych dla poszczególnych kategorii usług rozwojowych zgodnie z metodologią wyliczenia wydatków podlegających rozliczeniu na podstawie uproszczonych metod rozliczania, o których mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
- 2) PSF jest wdrażany w ramach projektu wybranego do dofinansowania w ramach RPO w trybie przewidzianym w art. 38 Ustawy.
- 3) IZ RPO zapewnia, że wsparcie w ramach projektu PSF jest skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorców, spełniających kryteria określone dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w art. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 oraz ich pracowników.
- 4) IZ RPO zapewnia, że wsparcie w ramach projektu PSF jest skoncentrowane w szczególności na następujących grupach docelowych:
 - a) pracownikach powyżej 50 roku życia;

¹ O zastosowaniu zaliczek wobec przedsiębiorców decyduje IZ RPO, przy czym, o ile IZ RPO zdecyduje się na uruchomienie systemu zaliczkowego procedury przyznania i rozliczenia, zaliczki są określane w umowie o dofinansowanie.

- b) pracownikach o niskich kwalifikacjach;
 - c) przedsiębiorstwach wysokiego wzrostu;
 - d) przedsiębiorcach, którzy uzyskali wsparcie w postaci analizy potrzeb rozwojowych lub planów rozwoju w ramach działania 2.2 PO WER.
- 5) IZ RPO określa maksymalną kwotę wsparcia (np. pulę bonów edukacyjnych, kwotę promesy na refundację kosztów zakupu usług rozwojowych) przypadającą na jednego przedsiębiorcę w danym okresie rozliczeniowym określonym przez IZ RPO (np. w okresie 12 miesięcy lub w innym okresie objętym umową wsparcia).
- 6) IZ RPO zapewnia, że poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej (np. usługi doradczej lub szkoleniowej rozumianej jako jedna zamknięta forma wsparcia) nie przekracza co do zasady 50% kosztów usługi rozwojowej. IZ RPO może określić wyższy poziom dofinansowania usługi rozwojowej, w odniesieniu do:
- a) branż, sektorów, typów działalności, wielkości przedsiębiorstwa, miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, kategorii pracowników, których wsparcie jest szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji celów polityki regionalnej,
 - b) grup docelowych, o których mowa w pkt 4 lit. a-c
- przy czym poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej nie może przekroczyć maksymalnie 80% kosztów tej usługi.
- 7) IZ RPO zapewnia, że poziom dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej dla jednego przedsiębiorcy lub pracownika wydelegowanego przez przedsiębiorcę nie przekracza kwoty 5 000,00 zł – bez względu na poziom dofinansowania kosztów usługi rozwojowej określony zgodnie warunkami, o których mowa pkt 6.
- 8) Koszt usługi rozwojowej może uwzględniać podatek od towarów i usług (VAT) wyłącznie w przypadku, gdy został on faktycznie poniesiony przez przedsiębiorcę oraz przedsiębiorca nie ma prawnej możliwości jego odzyskania.
- 9) IZ RPO może zapewnić, z własnej inicjatywy lub na wniosek Komitetu Monitorującego RPO, dodatkowe wyodrębnienie alokacji w ramach ogólnego budżetu projektu PSF przeznaczonej na wsparcie grup docelowych, o których mowa w pkt 4 lit. a-c.

- 10) Do wydatków ponoszonych przez uczestników projektu PSF, o których mowa w pkt 3, nie mają zastosowania Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, w tym w szczególności wymóg stosowania zasady konkurencyjności w procesie wyboru usług rozwojowych za pośrednictwem RUR.
- 11) Dofinansowanie usługi rozwojowej jest możliwe w przypadku, gdy zostały spełnione łącznie co najmniej poniższe warunki:
- a) zgłoszenie na usługę rozwojową zostało zrealizowane za pośrednictwem RUR;
 - b) wydatek został rzeczywiście poniesiony na zakup usługi rozwojowej;
 - c) wydatek został prawidłowo udokumentowany;
 - d) usługa rozwojowa została zrealizowana zgodnie z założeniami, tj. zgodnie z programem, formą, na warunkach i w wymiarze czasowym określonym w Karcie Usługi;
 - e) usługa zakończyła się wypełnieniem ankiety oceniającej usługi rozwojowe, zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych.
- 12) W ramach projektu PSF nie jest możliwe kwalifikowanie kosztów usługi rozwojowej, która:
- a) polega na opracowaniu analizy potrzeb rozwojowych lub planu rozwoju przedsiębiorcy lub grupy przedsiębiorców – w przypadku przedsiębiorców, którzy otrzymali tego typu wsparcie w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8v PO WER;
 - b) dotyczy funkcjonowania na rynku zamówień publicznych lub wdrażania strategii wejścia na zagraniczne rynki zamówień publicznych;
 - c) dotyczy zasad realizacji przedsięwzięć w formule PPP oraz przygotowania oferty do przedsięwzięcia realizowanego w formule PPP lub procesu negocjacji;
 - d) jest świadczona przez podmiot, z którym przedsiębiorca jest powiązany kapitałowo lub osobowo, przy czym przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się w szczególności:
 - i. udział w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
 - ii. posiadanie co najmniej 10% udziałów lub akcji spółki,

- iii. pełnienie funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika,
 - iv. pozostawanie w stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w wyborze podmiotu świadczącego usługę rozwojową, w szczególności pozostawanie w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli;
- e) obejmuje koszty niezwiązane bezpośrednio z usługą rozwojową, w szczególności koszty środków trwałych przekazywanych przedsiębiorcom lub ich pracownikom, koszty dojazdu i zakwaterowania, z wyłączeniem kosztów niezbędnych do zakwaterowania osób z niepełnosprawnościami wydelegowanych przez przedsiębiorcę do udziału w usłudze rozwojowej, adekwatnych do faktycznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- f) dotyczy kosztów usługi rozwojowej, której obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy).

13) IZ RPO zapewnia, że weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów zgłoszeniowych oraz podpisanie umowy wsparcia z przedsiębiorcą następuje w terminie do 14 dni kalendarzowych od dnia złożenia przez przedsiębiorcę dokumentów zgłoszeniowych.

14) IZ RPO zapewnia, że weryfikacja i zatwierdzenie dokumentów rozliczeniowych przedkładanych przez przedsiębiorców następuje bez zbędnej zwłoki, tj. w możliwie najkrótszym terminie, określonym w umowie o dofinansowanie zawartej z Beneficjentem realizującym projekt PSF.

15) Koszty pojedynczej usługi rozwojowej w zakresie niedofinansowanym w ramach PSF stanowią wkład własny w projekcie. IZ RPO określa poziom wymaganego wkładu własnego w dokumentacji dotyczącej naboru projektu PSF.

16) IZ RPO zapewnia, że Beneficjent, na podstawie umowy o dofinansowanie, prowadzi bieżącą kontrolę i monitoring realizacji wsparcia, w tym w szczególności monitoruje postęp rzeczowy projektu zgodnie z Wytocznymi Ministra Infrastruktury

i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych 2014-2020.

- 17) IZ RPO zapewnia, że pomoc publiczna oraz pomoc *de minimis* w projekcie PSF są udzielane zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach krajowych i unijnych, w tym w szczególności w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 oraz w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014.
- 18) IZ RPO zapewnia, że w przypadku, gdy jeden przedsiębiorca przekroczył dozwolony limit pomocy *de minimis*, o którym mowa w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013, jest mu udzielana pomoc publiczna na szkolenia (zgodnie z art. 31 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014) lub pomoc publiczna na usługi doradcze (zgodnie z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014).
- 19) Przed uruchomieniem wsparcia w ramach PSF, IZ RPO zawiera z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości porozumienie w sprawie powierzenia przetwarzania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości danych osobowych uczestników projektu PSF w RUR.
- 20) Efektywność działania projektu PSF podlega cyklicznemu badaniu ewaluacyjnemu prowadzonemu na poziomie krajowym we współpracy z właściwą IZ RPO oraz organizacjami reprezentującymi grupy docelowe wsparcia, które uwzględnia w szczególności: użyteczność PSF dla przedsiębiorców i pracowników w procesie realizacji ich celów rozwojowych, poziom dostępności i przejrzystości zastosowanych rozwiązań dla uczestników projektu, dostępność usług rozwojowych dla pracowników znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym zwłaszcza pracowników powyżej 50 roku życia oraz pracowników o niskich kwalifikacjach. Pierwsze badanie ewaluacyjne powinno nastąpić nie później niż w okresie dwóch pierwszych lat od rozpoczęcia realizacji projektów PSF.
- 21) Rekomendacje sformułowane w wyniku badania ewaluacyjnego, o którym mowa w pkt 20, stanowią podstawę dla opracowania i wdrożenia programu naprawczego w zakresie systemu realizacji PSF przez właściwą IZ RPO, przy czym opracowanie programu naprawczego powinno nastąpić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania rekomendacji wskazujących kierunki działań naprawczych lub w innym terminie wskazanym w raporcie ewaluacyjnym.

4.2 Podrozdział 2 – Rejestr Usług Rozwojowych

- 1) Dofinansowanie kosztów realizacji usług rozwojowych ze środków EFS w ramach projektu PSF jest możliwe wyłącznie na usługi rozwojowe wpisane do RUR za pomocą Karty Usługi przez uprawnione podmioty, które uzupełniły informacje podstawowe oraz spełniają kryteria minimalne i kryteria wiarygodności zawarte w Karcie Podmiotu, a także zobowiązały się do umożliwienia realizacji wizyt monitoringowych przez właściwą IZ RPO w trakcie realizacji usługi rozwojowej.
- 2) Administrator RUR lub inne upoważnione przez niego osoby lub instytucje mają prawo do sprawdzenia zgodności wpisu do RUR ze stanem faktycznym w zakresie prawdziwości i prawidłowości danych, informacji, deklaracji oraz oświadczeń składanych przez podmiot świadczący usługi rozwojowe, zgodnie z postanowieniami Regulaminu RUR.
- 3) W przypadku zapotrzebowania zgłaszanego przez przedsiębiorcę na usługi rozwojowe, które w dniu zgłoszenia zapotrzebowania nie są dostępne w RUR, możliwe jest złożenie przez przedsiębiorcę zamówienia na konkretną usługę rozwojową za pomocą odrębnej funkcjonalności RUR.
- 4) RUR zapewnia możliwość dokonania oceny usługi rozwojowej przez przedsiębiorcę delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej, pracowników przedsiębiorcy uczestniczących w usłudze rozwojowej oraz podmiot świadczący usługi rozwojowe w ramach Systemu Oceny Usług Rozwojowych.
- 5) RUR umożliwia weryfikację następujących elementów prawidłowości wydatków ponoszonych w ramach projektu PSF:
 - a) ceny usługi rozwojowej opisanej w dokumencie księgowym (cena usługi rozwojowej opisana w dokumencie księgowym powinna być równa lub niższa od ceny wskazanej w Karcie Usługi);
 - b) zgłoszenia uczestnictwa w usłudze rozwojowej;
 - c) spełnienia obowiązku oceny usługi rozwojowej - zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych;

- d) nazwy podmiotu, daty przeprowadzenia usługi rozwojowej, tytułu usługi rozwojowej, imienia i nazwiska uczestnika/ów projektu, liczby godzin i zakresu usługi rozwojowej, numeru ID wsparcia.
- 6) Administrator RUR nadaje uprawnienia Administratora Regionalnego RUR na wniosek właściwej IZ RPO.
- 7) IZ RPO nie może wprowadzać dodatkowych ograniczeń geograficznych odnoszących się do podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz w odniesieniu do miejsca realizacji usługi rozwojowej.
- 8) Nie jest możliwe dofinansowanie ze środków EFS tworzenia regionalnych rejestrów usług rozwojowych lub innych alternatywnych baz lub rejestrów publicznych, które powielają zadania realizowane w ramach RUR.
- 9) Funkcjonowanie RUR podlega cyklicznemu badaniu ewaluacyjnemu prowadzonemu na poziomie krajowym. Pierwsze badanie ewaluacyjne powinno nastąpić nie później niż w okresie dwóch pierwszych lat od uruchomienia RUR. Rekomendacje sformułowane w wyniku badania ewaluacyjnego stanowią podstawę do opracowania i wdrożenia programu naprawczego przez Administratora RUR, przy czym opracowanie programu naprawczego powinno nastąpić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego nie później niż w terminie sześciu miesięcy od dnia otrzymania rekomendacji z badania wskazujących kierunki działań naprawczych lub w innym terminie wskazanym w raporcie ewaluacyjnym.

5 Rozdział 5 – Wsparcie przedsiębiorców i pracowników wspomagające proces zmiany

- 1) W ramach RPO są podejmowane działania mające na celu wsparcie przedsiębiorców i pracowników wspomagające proces zmiany oraz wsparcie osób odchodzących z rolnictwa, które obejmują:
 - a) outplacement dla pracowników zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
 - b) outplacement dla osób odchodzących z rolnictwa, posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub

członków ich rodzin ubezpieczonych w KRUS, ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem (tj. przejście z systemu ubezpieczeń społecznych rolników do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych).

- 2) Outplacement, o którym mowa w pkt 1, jest wyłączony spod zasad PSF, przy czym zaplanowany tryb realizacji projektu zapewnia szybką reakcję na potrzeby uczestników projektu (np. w ramach projektu szybkiego reagowania realizowanego przez Beneficjenta pozostającego w trybie gotowości do świadczenia wsparcia outplacementowego na rzecz uczestników projektu).
- 3) Outplacement obejmuje kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym m.in.:
 - a) doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowy element wsparcia;
 - b) poradnictwo psychologiczne;
 - c) pośrednictwo pracy;
 - d) szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
 - e) staże, praktyki zawodowe;
 - f) subsydiowanie zatrudnienia;
 - g) dodatek relokacyjny;
 - h) wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, w formie zwrotnej lub bezzwrotnej, połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym.
- 4) Dodatek relokacyjny, o którym mowa w pkt 3 lit. g, przeznaczony jest na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem stałego zamieszkania. Maksymalna wysokość dodatku relokacyjnego jest nie wyższa niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu przyznania dodatku, przy czym możliwa jest wypłata dodatku relokacyjnego w transzach, w zależności od okresu trwania stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego uczestnika projektu, bądź też od okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika projektu.

- 5) Dodatek relokacyjny, o którym mowa w pkt 3 lit. g, jest przyznawany w przypadku gdy łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
 - a) odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejsca podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej wynosi co najmniej 50 km;
 - b) osoba będzie pozostawała w zatrudnieniu lub wykonywała inną pracę zarobkową przez okres co najmniej 6 miesięcy od dnia powstania stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego lub będzie prowadziła działalność gospodarczą przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia uzyskania wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego lub począwszy od innego terminu wskazanego przez IZ RPO w wytycznych programowych lub w regulaminie konkursu.
- 6) Weryfikacja spełnienia warunków, o których mowa w pkt 5, jest dokonywana na podstawie oświadczeń i dokumentów przedkładanych przez uczestnika projektu.
- 7) Wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, o którym mowa w pkt 3 lit. h, jest skierowane w pierwszej kolejności do osób, które utraciły zatrudnienie w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu lub pracowników znajdujących się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy.
- 8) Wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, o którym mowa w pkt 3 lit. h, obejmuje w szczególności:
 - a) wsparcie zwrotne, którego maksymalna kwota jest określana na podstawie badania luki finansowej wykonanego przez daną IZ PO;
 - b) wsparcie bezzwrotne, którego maksymalna kwota wsparcia nie przekracza 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu przyznania wsparcia - przy czym o uzyskanie wsparcia może ubiegać się osoba, która spełnia co najmniej jeden z poniższych warunków: jest osobą z niepełnosprawnością, jest osobą powyżej 50. roku życia, jest kobietą, jest pracownikiem o niskich kwalifikacjach, jest osobą poniżej 30. roku życia.
- 9) IZ RPO może zapewnić mechanizmy pozwalające na łączenie wsparcia zwrotnego i bezzwrotnego w odniesieniu do pojedynczego uczestnika projektu.

- 10) Wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, o którym mowa w pkt 3 lit. h, może zostać uzupełnione o wsparcie pomostowe w postaci usług doradczo-szkoleniowych udzielanych na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności gospodarczej (przygotowanie do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej) lub w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej (pomoc w efektywnym wykorzystaniu wsparcia finansowego wspomagająca rozwój działalności gospodarczej).
- 11) Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu jest prowadzona co najmniej przez okres, o którym mowa w pkt 5 lit. b, przy czym do okresu prowadzenia działalności gospodarczej zalicza się przerwy w jej prowadzeniu z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.
- 12) IZ RPO zapewnia, że w procesie outplacementu są wykorzystywane narzędzia umożliwiające pracownikom tworzenie przedsiębiorstw społecznych, w tym w szczególności w odniesieniu do pracowników po 50. roku życia, na zasadach określonych w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
- 13) IZ RPO zapewnia, że minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej² wsparcia przewidziany w ramach projektów outplacementowych wynosi co najmniej 50% całkowitej liczby osób, które zakończyły udział w projekcie.

6 Rozdział 6 – Kontrole projektów PSF

- 1) Kontrole projektów PSF są prowadzone przy uwzględnieniu wymogów określonych w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 oraz zgodnie z częstotliwością i na zasadach określonych przez IZ RPO w ramach danego PO, przy uwzględnieniu specyfiki projektów, o których mowa w Wytycznych.

² Sposób i metodologia mierzenia efektywności zatrudnieniowej, tj. odsetka osób podejmujących pracę po zakończeniu udziału w projekcie, jest określony w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 (wskaźnik rezultatu bezpośredniego: liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)).

- 2) Kontrole projektów PSF są prowadzone zarówno przez IZ RPO u Beneficjentów oraz przez Beneficjentów w odniesieniu do przedsiębiorców objętych wsparciem.
- 3) W trakcie kontroli projektu PSF dokonywanej przez IZ RPO w siedzibie Beneficjenta sprawdzeniu podlegają kwestie wskazane w podrozdziale 4.1., w tym w szczególności:
 - a) sposób udzielania wsparcia na rzecz przedsiębiorców, w tym:
 - i. kierowanie wsparcia do mikro, małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa w podrozdziale 4.1. pkt 3,
 - ii. kierowanie wsparcia do preferowanych grup docelowych, branż, sektorów, typów działalności, określonych przez IZ RPO w regulaminie konkursu,
 - iii. przyznawanie wsparcia wyłącznie na usługi wybrane przez przedsiębiorcę za pośrednictwem RUR, z wyłączeniem usług, o których mowa w podrozdziale 4.1. pkt 12;
 - b) prawidłowość refundacji i dofinansowania usług rozwojowych oraz rozliczania finansowego umów wsparcia, w tym m.in.:
 - i. finansowanie wsparcia do wysokości maksymalnych limitów ustalonych przez IZ RPO zgodnie z warunkami określonymi w Wytycznych,
 - ii. weryfikacja dokumentów rozliczeniowych składanych przez przedsiębiorców, w szczególności faktur, potwierdzeń zapłaty oraz dokumentów potwierdzających skorzystanie z usługi rozwojowej,
 - iii. dokonanie oceny odbytych usług rozwojowych zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych,
 - iv. dokonywanie terminowej płatności za usługę;
 - c) prawidłowość udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis*;
 - d) sposób monitorowania realizacji wsparcia, w tym monitorowania postępu rzeczowego;
 - e) sposób realizacji kontroli udzielanego wsparcia na poziomie przedsiębiorców;
 - f) archiwizacja dokumentacji i zachowanie ścieżki audytu.

- 4) Kontrole projektu PSF prowadzone przez Beneficjentów projektu PSF w odniesieniu do uczestników projektu (przedsiębiorcy delegującego pracowników do udziału w usłudze rozwojowej oraz pracowników przedsiębiorcy) są przeprowadzane:
 - a) na dokumentach w siedzibie Beneficjenta;
 - b) w miejscu realizacji usługi rozwojowej (wizyta monitoringowa).
- 5) Kontrole projektu PSF w siedzibie Beneficjenta są prowadzone na podstawie dokumentów rozliczeniowych dostarczonych przez przedsiębiorcę (m.in. dokumentów finansowych, zaświadczeń o ukończeniu usługi rozwojowej) i obejmują sprawdzenie, czy usługi rozwojowe zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z warunkami umowy.
- 6) Istotny element kontroli projektu PSF prowadzonych przez Beneficjentów stanowi wizyta monitoringowa na miejscu realizacji usługi rozwojowej, której celem jest sprawdzenie faktycznego dostarczenia usługi rozwojowej i jej zgodności ze standardami określonymi m.in. w Karcie Usługi.
- 7) W uzasadnionych przypadkach wizyty monitoringowe, o których mowa w pkt 6, mogą być prowadzone przez IZ RPO.
- 8) W ramach procedur kontrolnych IZ RPO są zobowiązane do wdrożenia mechanizmów kontrolnych mających na celu wykrywanie sytuacji podwójnego finansowania usług rozwojowych przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą na terenie wykraczającym poza obszar jednego regionu oraz korzystającego ze wsparcia w ramach różnych projektów PSF.